

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Katedra Dialektologii Polskiej i Logopedii

Uniwersytetu Łódzkiego

oraz

Polska Akademia Nauk – Oddział w Łodzi

mają zaszczyt zaprosić na konferencję naukową

GWARA I JEJ WARTOŚĆ KOMUNIKACYJNA, KULTUROWA I SPOŁECZNA

I konferencja z cyklu Język – Region – Kultura

Łódź, 18–19 października 2016 r.

Miejsce obrad: Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne UŁ, ul. Kopcińskiego 16/18

Wtorek, 18 października 2016 r.

8.30 – 9.00 rejestracja uczestników (hall CSK UŁ, parter)

9.00 – 9.30 **OTWARCIE KONFERENCJI** (aula)

9.30 – 10.50 **OBRADY PLENARNE** (aula)

Halina Pelcowa (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) *Gwara w kontakcie – gwara w konflikcie*

Halina Kurek (Uniwersytet Jagielloński) *Funkcja gwary w tekście*

Bogusław Wyderka (Uniwersytet Opolski) *Stylizacja gwarowa? Problem definicyjny*

Bogdan Walczak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) *Gwara jako narzędzie kultury regionalnej*

10.50 – 11.10 dyskusja

11.10 – 11.40 przerwa kawowa

11.40 – 13.00 OBRADY W SEKCJACH

Sekcja A (sala nr 1)	Sekcja B (sala nr 3)	Sekcja C (sala nr 4)
<p>Elżbieta Umińska-Tytoń (Uniwersytet Łódzki) <i>Postrzeganie gwary w XIX wieku</i></p>	<p>Krystyna Szcześniak (Uniwersytet Gdański) <i>Wartości utracone w przekładzie na język białoruski „Ludzi i kwiatów nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej</i></p>	<p>Irena Jaros (Uniwersytet Łódzki) <i>Różne oblicza tautologii słowotwórczej w gwarach</i></p>
<p>Błażej Osowski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) <i>Status i zasięg społeczny gwary w Polsce XVIII w.</i></p>	<p>Lubow Frolak (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) <i>Z zagadnień rekonstrukcji słownictwa gwar zanikających pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego</i></p>	<p>Beata Gala-Milczarek (Uniwersytet Łódzki) <i>Kilka uwag na temat zjawiska wielokategorialności rzeczownikowych derywatów gwarowych o charakterze czynnościowym</i></p>
<p>Anna Piechnik (Uniwersytet Jagielloński) <i>Wartość gwary w utrwalaniu pamięci kulturowej mieszkańców społeczności wiejskiej (na przykładzie „Opowieści sołtysa” Stefana Szota)</i></p>	<p>Sergiej Skorwid (Rosyjski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Moskwie) <i>„Nu privet tam peredavajta... co tu take Mazury, Polaki luterani su...” Jeszcze raz o „polszczyźnie okolic Krasnojarska” na tle innych wyspowych gwar słowiańskich w Rosji</i></p>	<p>Agnieszka Jarka (Uniwersytet Łódzki) <i>Główne typy strukturalno-semantyczne rzeczowników złożonych w gwarze parafii Kocierzew pow. łowicki</i></p>
<p>Ilona Gumowska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) <i>Autobio... gwara – elementy autobiograficzne w wypowiedzi gwarowej</i></p>	<p>Larysa Derkacz (Uniwersytet im. Łesi Ukrainki w Łucku, Ukraina) <i>Говіркові елементи в мові регіональних друкованих видань „Волині” як орієнтація на повсякденну мовну практику</i></p>	<p>Izabela Ejsmunt-Wieczorek (Uniwersytet Łódzki) <i>Polisemia werbalna w gwarach</i></p>

13.00 – 13.20 dyskusja

13.20 – 14.50 OBIAD

14.50-15.50 OBRADY W SEKCJACH

Sekcja A (sala nr 1)	Sekcja B (sala nr 3)	Sekcja C (sala nr 4)
<p>Katarzyna Węgorowska (Uniwersytet Zielonogórski) <i>Materialna i duchowa kultura w gwarach i dialektach zakłęta</i></p>	<p>Anna Kostecka-Sadowa (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie) <i>Funkcjonowanie zapożyczeń wschodniosłowiańskich w świadomości użytkowników gwar polskich na przykładzie przysłówków</i></p>	<p>Agnieszka Wierzbicka (Uniwersytet Łódzki) <i>„Gdzie rośnie dziewanna, tam bez posagu panna” – funkcjonowanie gwarowych fitonimów w świadomości jej użytkowników</i></p>
<p>Lidia Przymuszała (Uniwersytet Opolski) <i>Kulinaria we frazeologii śląskiej</i></p>	<p>Anna Stefan (Uniwersytet Łódzki) <i>Kategoria żywotności w różnych odmianach stylistycznych języka słoweńskiego</i></p>	<p>Liubou Padporynava (Białoruski Uniwersytet Państwowy w Mińsku) <i>Semantyka dawna a semantyka aktualna wybranych morfemów rdzeniowych w składzie zachodniosłowiańskich dialektalnych nazw roślin</i></p>
<p>Anna Miszta (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie) <i>Słowa klucze kultury śląskiej – ich obecność i sposób rozumienia w dyskursie o współczesnym statusie śląszczyzny</i></p>	<p>Joanna Koziół (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie) <i>Niestandardowy rozwój semantyczny tzw. rzeczowników ilościowych w gwarach polskich. Zarys problematyki</i></p>	<p>Ewelina Lechocka (Uniwersytet Gdański) <i>Nazwy gatunków drzew i krzewów w pieśniach ludowych z Warmii i Mazur</i></p>

15.50 – 16.10 dyskusja

16.10 – 16.40 przerwa kawowa

16.40 – 17.40 OBRADY W SEKCJACH

Sekcja A (sala nr 1)	Sekcja B (sala nr 3)	Sekcja C (sala nr 4)
<p>Natalia Chobzej (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy), <i>Діалектна лексика у перших галицьких словниках як відображення матеріальної та духовної культури свого часу</i></p>	<p>Eugeniusz Stefański (Samarski Narodowy Uniwersytet Badawczy, Rosja) <i>Диалектная лексика и паремология в словарях В. Даля и А. Брюкнера как источник этнолингвистических исследований</i></p>	<p>Oksana Nika (Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie, Ukraina) <i>„Lekarstwa na ospały umysł człowieka” w kręgu językowo-kulturalnym początku XVII w.</i></p>
<p>Mykola Verbovyj (Uniwersytet w Krzywym Rogu, Ukraina) <i>Із спостережень над особливостями лексики, пов'язаною з приготуванням їжі, у говірках Криворіжжя</i></p>	<p>Katarzyna Sicińska (Uniwersytet Łódzki) <i>Między regionalnością a uniwersalizmem. O języku i stylu ludowych pieśni zbójnickich</i></p>	<p>Joanna Getka (Uniwersytet Warszawski) <i>Prosta mowa w tekstach o charakterze religijnym XVIII wieku („Czyn jerejskiego nastawljenija”, Poczajów 1776)</i></p>
<p>Mirosława Czetyrba-Piszczako (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) <i>Nominacje w zakresie świąt rodzinno-obrzędowych w gwarach ukraińskich społeczności ukraińskiej Olsztyna</i></p>	<p>Agnieszka Gotówka (Instytut Sławistyki PAN w Warszawie) <i>Językowy obraz rodziny w gwarach góralskich</i></p>	<p>Vera Astrejka (Narodowa Akademia Nauk Białorusi w Mińsku) <i>Заходняя дыялектная зона беларускай мовы: гісторыя і структура ландшафту</i></p>

17.40 – 18.00 dyskusja

18.00 – 19.00 występ Akademickiego Zespołu Pieśni i Tańca „Kujon” (aula)

19.00 UROCZYSTA KOLACJA

Środa, 19 października 2016 r.

9.00 – 10.20 OBRADY W SEKCJACH

Sekcja A (sala nr 1)	Sekcja B (sala nr 3)
Stanisław Cygan (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) <i>Niektóre przejawy świadomości językowej mieszkańców wsi (na podstawie "Wyboru polskich tekstów gwarowych" Kazimierza Nitscha)</i>	Renata Marciniak-Firadza (Uniwersytet Łódzki) <i>„Dukawka”, „gulgot”, „sepiot”..., czyli jak w gwarach małopolsko-mazowieckiego pogranicza językowego nazywa się człowieka, który się jąka, belkocze czy sepleni</i>
Beata Burska-Ratajczyk (Uniwersytet Łódzki) <i>Językowo-kulturowy obraz wsi w powieści dla młodzieży pt. „Tu był jej dom” Barbary Winklowej</i>	Agnieszka Klimas (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Tryb.) <i>Elementy gwarowe w historycznych nazwiskach mieszkańców ziemi piotrkowskiej</i>
Monika Kresa (Uniwersytet Warszawski) <i>Sposoby, funkcje i determinanty obecności gwary warszawskiej w polskich filmach i serialach fabularnych (na wybranych przykładach)</i>	Ewelina Zając (Uniwersytet Łódzki) <i>Cechy gwarowe w toponimach z powiatu tureckiego</i>
Katarzyna Czarnecka (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie) <i>Język Hajnówki jako element stylizacji w powieści kryminalnej „Okularnik” Katarzyny Bondy</i>	Petra Kollárová (Uniwersytet w Bratysławie, Słowacja) <i>Pomenovanie príbuzenských vzťahov po rodičoch v slovenských nárečiach</i>

10.20 – 10.40 dyskusja

10.40 – 11.10 przerwa kawowa

11.10 – 12.30 OBRADY PLENARNE (aula)

Feliks Czyżewski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), *Wkład badań Prof. Michała Łesiowa do dialektologii pogranicza polsko-ukraińskiego*

Anna Tyrpa (Instytut Języka Polskiego PAN w Krakowie), *Polska i Polacy w zwierciadle gwarowym*

Natalia Ananiewa (Moskiewski Uniwersytet Państwowy im. M.W. Łomonosowa, Rosja), *Nazwy potraw w polskich gwarach na Litwie, Białorusi i Syberii wobec przemian cywilizacyjnych*

Júlia Dudášová-Kriššáková (Uniwersytet w Preszowie, Słowacja), *Slovenské nárečia ako základ pre výskum najstarších dejín slovenského jazyka z metodologického hľadiska*

12.30 – 12.50 dyskusja

12.50 – 13.20 ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

13.20 OBIAD